Η γυναίκα στην Αρχαιότητα

από τον Θ. Καρζή
(Προϊστορία — Πολιτισμοί Ανατ. Μεσογείου Ελλάδα Ρώμη)
σε. 255
Εκδόσεις Φιλιππότη

Ο κ. Θ. Καρζής μας είναι γνωστός για τις «φιλο-φεμινιστικές» απόψεις του από μια σειρά άρθρων που έχει δημοσιεύσει κατά καιρούς στην εφημερίδα «Ελευθεροτυπία», και ιδιαίτερα εκείνα που δημοσίευσε έπειτα από το Παγκόσμιο Συνέδριο του Ναϊρόμπι.

Η γυναίκα μέσα από την ιστορία και την μυθολογία είναι κάτι που έχουν πραγματευθεί πολλοί επιστήμονες, γυναίκες κυρίως, ιδιαίτερα τα τελευταία είκοσι χρόνια. Είναι βιβλία που επεκτείνονται σε λεπτομερείς κοινωνιολογικές αναλύσεις και με επικεντρωμένο το ενδιαφέρον σε μερικές ιδιαίτερα εποχές. Ο κ. Καρζής κάνει μια ιστορική απλά αφήγηση με επίκεντρο τη γυναίκα, αρχίζοντας από την προϊστορία και περιορίζοντας την ιστορική αυτή διαδρομή του στους πολιτισμούς της Ανατ. Μεσογείου, της Ελλάδας και της Αρχαίας Ρώμης, αφήνοντας έτσι απέξω ολόκληρους αρχαίους πολιτισμούς όπω της Κίνας, των Ινδιών, των Αζτέκων και άλλων μικροτερων κοινωνιών για τις οποίες μας έχουν δώσει ενδιαφέροντα στοιχεία ανθρωπολόγοι όπως η Μάργκαρετ Μηντ. Αλλά είναι κατανοητή η προσπάθειά του να περιοριστεί σ' ένα γεωγραφικό χώρο γειτονικό με την Ελλάδα.

Δε θα συμφωνήσουμε όμως με την άποψη του ότι είναι το μοναδικό βιβλίο που έχει γίνει στον τομέα αυτό. Υπάρχει ένα ωραιότατο παρεμφερές βιβλίο από τον Αμερικανό καθηγητή της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας, Vern L. Bullough, με τίτλο «The subordinate sex» («Το κατώτερο φύλο»). Ο V. Bullough κάνει μια ευρύτερη και περισσότερο κριτική ανασκόπηση της γυναίκας μέσα στην Ιστορία, που φθάνει μέχρι σημερα. Το τελευταίο μάλιστα κεφάλαιο είναι γραμμένο από την κοινωνιολόγο γυναίκα του Bonnie Bullough.

Το βιβλίο του κ. Καρζή είναι πολύ χρήσιμο σαν βιβλίο αναφοράς για όσους ασχολούνται με το γυναικείο θέμα, και βοηθάει ν' ανακαλύψει κανείς το ρόλο της γυναίκας ανάλογα με τις ιστορικές εξελίξεις. Η έρευνά του βασίζεται σε μια πλούσια βιβλιογραφία αρχαίων και σύγχρονων κειμένων, είναι γραμμένη με αντικειμενικότητα, αλλά δεν προσπαθεί να κάνει κοινωνιολογικές ή ανθρωπολογικές αναλύσεις, όπως γίνεται σε άλλα σχετικά βιβλία.

Δεν έχουμε παρά να ευχαριστήσουμε τον κ. Καρζή για τη συνεισφορά του αυτή στη γυναικεία υπόθεση.

Ρ.Λ.